

УДК: 330.322

ATTRACTING FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN THE CONSTRUCTION INDUSTRY OF UKRAINE DURING THE PERIOD OF POST-WAR ECONOMIC RECOVERY

ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У БУДІВЕЛЬНУ ГАЛУЗЬ
УКРАЇНИ В ПЕРІОД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Shenher M.I. / Шенгер М.І.

student / студентка

ORCID: 0000-0002-8015-0492

Hrinko I. M. / Грінько І. М.

s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.

Department of International Economics, National Technical University of Ukraine

"Ihor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Kyiv, Ukraine

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського", м. Київ, Україна

Анотація. У статті проаналізовано обсяги прямих іноземних інвестицій в будівельну галузь України. Обґрунтовано необхідність залучення іноземних інвестицій у сучасних умовах, досліджено головні проблеми надходження іноземних інвестицій та запропоновано основні шляхи їх вирішення. Окреслено фактори підвищення інвестиційної привабливості будівельної галузі України з метою залучення прямих іноземних інвестицій у період повоєнного відновлення економіки країни.

Ключові слова: альтернативна енергетика, капітальне будівництво, будівельна галузь України, інвестиційна привабливість, повоєнне відновлення України, будівельний бум.

Серед першорядних завдань післявоєнного відновлення країни поряд із розбудовою вітчизняного військово-промислового комплексу, альтернативної енергетики, інноваційного агропромислового комплексу й новітніх інформаційних технологій є широкомасштабний розвиток будівельної галузі, яка стане одним із драйверів економіки. Відновлення країни не можливе без випереджального розвитку капітального будівництва, адже саме будівельна галузь є однією з головних сфер народного господарства, результати діяльності якої мають ключове значення для економічного та соціального розвитку країни. Саме будівельна галузь є інструментом подолання руйнівних явищ у економіці, оскільки її активізація забезпечує розвиток суміжних галузей, їх пропорційний ріст і, як наслідок, створення необхідних умов зростання економіки країни в цілому. Капітальне будівництво виступить інструментом проведення інвестиційної політики. Щоб досягти реальних успіхів Україна повинна забути про довоєнний устрій, попередні надбання та створити нову, сучасну, розвинену будівельну галузь. Після завершення війни гостро постане питання розроблення ефективного плану швидкої відбудови України, щоб входження в коаліцію європейських держав було гідним.

У зв'язку зі специфікою будівельної галузі наявність інвестицій або їх відсутність є визначальним фактором подальшого розвитку галузі, що зумовлює важливість та актуальність дослідження інвестиційної привабливості будівельної галузі України.

На Рис. 1 зображена Динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій у будівельну галузь України протягом 2016-2021 рр.. Спостерігаємо, що упродовж усього аналізованого періоду обсяг прямих іноземних інвестицій зменшується. Лише протягом 2019 року помітним є незначне збільшення обсягів інвестування у будівельну галузь України. Прикметним є те, що ПІ значно скоротилися саме протягом 2020-2021рр., така тенденція очевидно була спричинена пандемією COVID-19, яка негативно вплинула практично на всі галузі економіки не тільки України, а й світу. Щодо 2022 року, то через руйнівні наслідки війни можемо спрогнозувати фактичне нівелювання обсягів прямих іноземних інвестицій у будівельну галузь України.

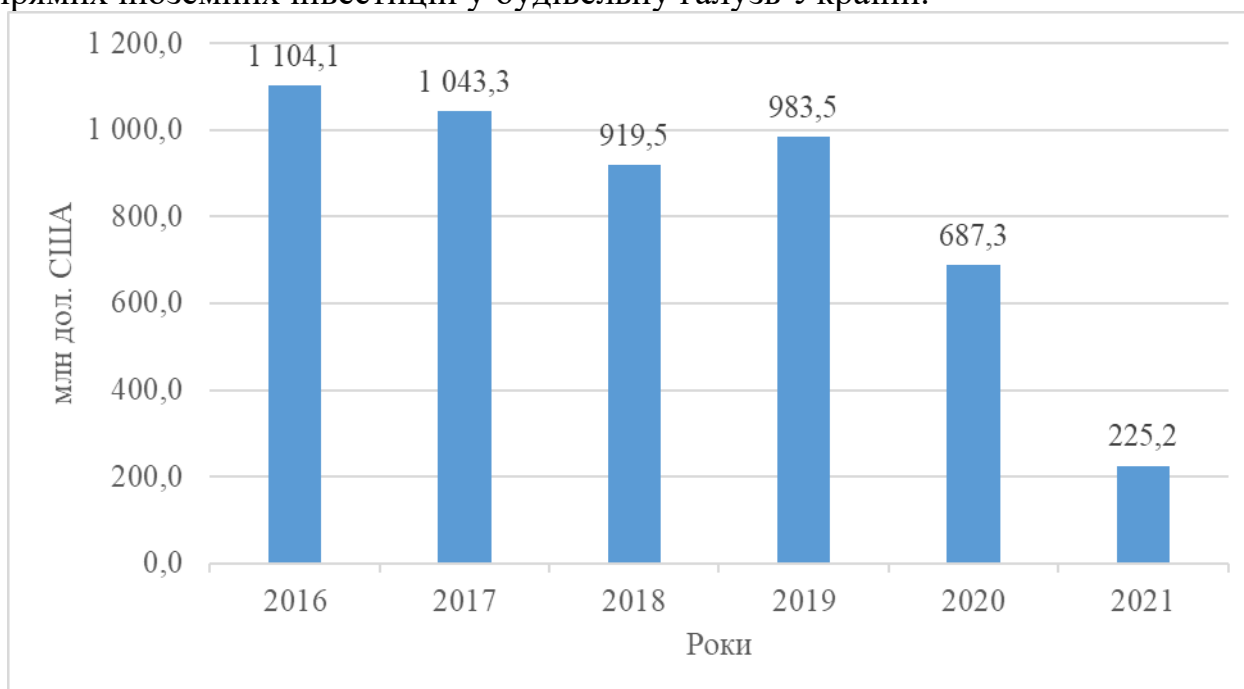

Рисунок 1 – Динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій у будівельну галузь України протягом 2016-2021 рр.

Джерело: [1].

Під час відбудови проблем із інвестуванням, на нашу думку, виникати не буде, бо країни європейського демократичного світу вкладатимуть гроші в Україну з метою показового посилення сигналу про важливість дотримання європейських цінностей. Європейський Союз стане голкіпером повоєнної реконструкції України з огляду на те, що Україна та ЄС незабаром стануть єдиними й зможуть найкраще узгодити свої інтереси. Політики Євросоюзу озвучували думки про аналог "плану Маршалла". Щоправда конкретних програм дій досі не окреслено.

Після перемоги Україну необхідно буде відбудовувати ударними темпами. Стратегія країни ґрунтуватиметься у першу чергу на просуванні великого будівництва. Наша країна стане одним великим будівельним майданчиком, що й сприятиме вливанню інвестицій в реалізацію теми відновлення України. Спочатку необхідно буде відбудовувати стратегічні об'єкти. Важливо, щоб інвестори отримали юридичну підтримку про захищеність своїх дій під гарантії Західного світу, чого не було впроваджено всі ці роки. За таких умов

країна буде відбудовуватися швидко.

Відбудова України після війни не повинна фінансуватися за рахунок кредитів. Зруйнована економіка, знищена інфраструктура та житловий комплекс позбавлять країну можливості обслуговувати свої борги. Це повинна бути допомога, гранти, безоплатне вливання інвестицій, залучення іноземного капіталу та технологій із метою радикальної модернізації країни.

Але ці кроки на шляху швидкої реалізації проектів розвитку вимагають створення привабливого інвестиційного середовища, а також гарантування інвесторам захисту їхніх інвестицій.

Україна представила план післявоєнного відновлення на суму понад \$750 млрд, який включатиме 850 проектів для відбудови країни. План розрахований на 10 років – з 2023 року і до 2032 року. Найдорожчими проектами є відновлення та модернізація житла та інфраструктури регіонів, на яку необхідно виділити \$150-250 млрд. Європейський інвестиційний банк пропонує план фінансування для відновлення України з інвестиціями до 100 млрд євро [2].

Необхідність відбудови України породжує різноманітні привабливі інвестиційні проекти, спрямовані на внесок у формування нової економіки вільної європейської країни. Реалізація таких проектів стане невід'ємною частиною плану відновлення, його рушійною силою у розвитку підприємництва та залученні українського бізнесу до регіональних і глобальних ланцюжків поставок. Щорічні приватні інвестиційні проекти, спрямовані на відбудову України, вартістю десятки мільярдів доларів США – це яскрава можливість, яка потребує ретельної підготовки та якісної реалізації. Одним із пріоритетних напрямків вливання інвестицій у будівельну сферу повинно стати створення індустріальних парків, будівництво комунікацій та інфраструктури навколо них, приміщень, заводів, щоб бізнес одразу міг працювати. Україні потрібні десятки індустріальних парків.

Численні країни та міжнародні інституції вже пообіцяли підтримати відбудову України. Ця підтримка дуже різноманітна і варіюється від двосторонньої допомоги до допомоги від багатосторонніх установ (наприклад, Світового банку) до підтримки через приватні джерела (українська діаспора, благодійні організації, окремі особи та підприємства). Обговорюється використання конфіскованих російських активів, а також поточних доходів від російської енергетики для оплати реконструкції та компенсації (наприклад, Циренніков 2022) [3].

Сьогодні Україна презентує основну ідею післявоєнного будівництва - залучення країн до участі у відновленні окремо визначених регіонів. Тобто питання відновлення країни знаходиться не тільки у фінансовій площині, а необхідна пряма участь у цьому довготривалому процесі й фахівців: конструкторів, архітекторів, спеціалістів із моделювання простору та ін. Є вже деякі ініціативи: Данія зголосилася очолити процес довгострокового відновлення Миколаєва, Велика Британія – Київського регіону, а Швеція – Миколаївського регіону.

Враховуючи той факт, що масштаби руйнувань в Україні вже критичні,

зусилля щодо реконструкції України та залучення прямих іноземних інвестицій мають включати наступні етапи:

- розробка амбітного широкомасштабного комплексного плану відбудови країни;
- створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні;
- розбудова якісної законодавчої бази для врегулювання ділових відносин із закордонними інвесторами;
- направлення зусиль країни на шлях вступу до ЄС;
- створення окремого уповноваженого ЄС агентства з автономією для координації та управління програмами допомоги та реконструкції із метою скоординованого розподілу інвестицій та надходжень;
- заохочення притоку іноземного капіталу та трансферу технологій;
- орієнтація на гранти, а не на позики та обтяжливі кредити;
- пріоритетним напрямком вливання інвестицій у будівельну сферу повинно стати створення індустріальних парків.

Таким чином, відновлення країни після війни – справа рук самих українців. Тому успіх залежатиме від ініціатив влади та громадськості на місцях. Проте надзвичайно важливою є грантова фінансова підтримка з боку країн Заходу та інвестиційні вливання всього демократичного світу в будівельну галузь України, яку чекає повоєнний будівельний бум. Це стане поштовхом до розвитку та відновлення всіх суміжних до будівництва галузей. Проте в нас не повинні виникати ілюзії, що всі нам щось винні й увесь світ має надавати безповоротну безоплатну допомогу. Без нашого власного бажання змінювати себе й країну зсередини чекати сотні мільярдів на відновлення країни - марна справа. Ініціативність, прозорість, професіоналізм фахівців нової генерації, згуртованість, бажання працювати на загальне благо – ключ до успішного відновлення країни.

Література:

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]
URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>

2. Україна представила план відновлення на \$750 мільярдів: як виглядатиме повоєнна відбудова [Електронний ресурс] URL: <https://www.volynnews.com/news/all/ukrayina-predstavyla-plan-vidnovlennia-na-750-miliardiv-iak-vyhliadatyme-povoyenna-vidbudova/>

3. Becker, T, B Eichengreen, Y Gorodnichenko, S Guriev, S Johnson, T Mylovanov, K Rogoff, and B Weder di Mauro (2022), A Blueprint for the Reconstruction of Ukraine, CEPR Press.

Annotation. The article analyzes the volumes of direct foreign investments in the construction industry of Ukraine. The necessity of attracting foreign investments in modern conditions is substantiated, the main problems of receiving foreign investments are investigated and the main ways of solving them are proposed. The factors of raising the investment attractiveness of the construction industry in Ukraine with the aim of attracting foreign direct investment during the period of post-war recovery of the country's economy are outlined.

Keywords: alternative energy, capital construction, construction industry of Ukraine, investment attractiveness, post-war recovery of Ukraine, construction boom.